

SVOBODNA SLOVENIJA

Año (Leto) XVI (11)

No. (Štev.) 39.

“ESLOVENIA LIBRE”

BUENOS AIRES,

1. oktobra (octubre) 1959

A. M. Slomšek in naša mladina

Ta mesec so v Mariboru (in drugod) velike proslave ob stoletnici nove razmejitve lavantinske škofije in prenosa njenega sedeža iz št. Andraža v Maribor (4. sept. 1859). O tem dogodku, ki o njem pravi Slomškovo življenjepis (iz l. 1863), da je bilo njegovo “najmenitnejše delo”, je Svobodna Slovenija že poročala (štev. 23, 20 avg.).

Širši okvir za to praznovanje je bilo za vso škofijo določeno “Slomškovo leto”. Gotovo ni imelo namena samo pripraviti proslave in obujati spomine, marveč tudi in predvsem: pokazati Slomška, njegovo delo in njegovega duha današnjem rodu ter ga zavzeti zanj.

Brez dvoma je to zadnje zelo potrebno, posebno za novo mladino doma, ki Slomška več ne pozna in nima mnogo smisla in čuta za takšne vzore, vzgojena v Slomšku nasprotnem duhu. A tudi naša mladina v tujini ve o njem vedno manj in je prav tako v nevarnosti, da se odtuji idealom, ki jih je Slomšek kazal z besedo in osebno. Vsi Slovenci pa naj bi ob spominu nanj poživilo delo duha današnjem rodu in po njegovem zgledu.

To, kar v Slomškovem življenju in delu spet in spet srečujemo, je njegova zavzetost za izobrazbo in vzgojo, ki sta mladni tako zelo potrebni. To je prva težka dolžnost staršev, učiteljev in mladine same, ki naj oboje sprejema in si še sama prizadeva za bogato samoizobrazbo in resnično samovzgojo. To dolžnost imajo vzgojitelji do otrok, do naroda in do Boga. Velika odgovornost je; če se starši tej nalogi izmikajo, jo zamenjajo. Žal, se to tudi med nami nereditko dogaja.

Seveda je vzgoja težko in naporno delo. Zato pa je treba najprej z n a t i vzgajati in učiti. Nekaterim je nekaj tega po naravi dano, a vzgoja je danes tako zapletena in tako težka, da to ne zadostuje. Treba je, da starši in vzgojitelji resno študirajo dušeslovje otrok in mladine ter vzgojesloje; obenem morajo imeti vedno pred očmi vzorno podobo človeka, ki naj po njej oblikujejo mlado življenje. Potem pa je treba — in to je drugo — z r t v o v a t i s e v z g o j i t i . Treba je kljub zaposlenosti najti in vzeti si čas, ne pa porabiti za vzgojo le čas, ki morda ostane, če ga kaj ostane. Imeti smisel za bolj važno in manj važno je odločilno. In malo je reči, ki bi bile bolj važne, kot vzgoja otrok. Slomšek se je vsega tega dobro zavedal. Sam je bil izborni učitelj in vzgojitelj in tako je mogel za druge, starše in učitelje, napisati mnogo koristnega na vzgojnem področju; sem spada “Blaze in Nežica”, “krona vseh njegovih del”, kakor pravi njegov življenjepisec Fr. Kosar (Drobtinice, XVII., 1863, 155). Z vso resnostjo in vnueno se je kot dekanijski in pozneje škofijski šolski nadzornik prizadeval “slabe šole urediti, vse dvigniti, nove vpeljati” (161). Dekanom je naročal, naj vestno nadzorujejo šole; enemu je pisal: “Vdahnij svojim šolam duha in življenje!” Pisal je knjige, izdal pesmarico za šole, dva molitvenika za otroke. Bil je učitelj in vzgojitelj po božji volji, vzor in pobuda tudi našemu ogroženemu rodu.

Na tri vzgojna področja je polagal posebno važnost.

Najprej na narodno vzgojo, ki jo je ogrožala nemška šola. Sam je tako vnel ogenj ljubezni do materinščine v sebi, “da ga tudi najhujši vihar sovražnih napadov ugasiti ni več mogel (138). Kot bogoslovac je bil prvi učitelj slovenščine v semenišču (143). Kot spiritual je ustanavljal “nedeljske slovenske šole” po raznih krajih, kot protitež tuji nemški šoli — nekake predhodnice naših slovenskih šol v tujini. Navajal je mladino k slovenskemu petju in slovenski molitvi, pisal zanjo slovenske knjige. Prvo je moral sam založiti, ker ni našel založnika, češ, ker “slovenskih knjig nihče ne kupuje” (152). Budil je v starših, učiteljih, duhovnikih ljubezen do “pravilne in lepe slovenščine (150), ki so jo posredovali malemu in mlademu rodu. Vsi čutimo, kako nam je ta Slom-

Hruščev je videl USA in USA Hruščeva in sedaj?

Sovjetskemu diktatorju Nikiti Hruščevu se je izpolnila največja želja, kar jih je kdaj imel v letih svojega neomajnega vladanja v Kremlju: svobodno se je sprehajal po USA.

Za ta sprehod se je dobro pripravil. Zbral je ves mogoč propagandni material iz zalog komunistične ideologije in ga trosil po USA kot sejalec zla, ki naj pozneje kdaj, po njegovem načrtu, vzklije tudi tostran Atlantika ter obrodi sad neomejenega vladanja komunizma po svem svetu.

Takoj po prihodu na ameriška tla je v “pozdravnem” govoru enajstkrat omenil “mir”, ki da ga prinaša na ameriško celino. Mir, prijateljstvo in sožitje, to so bili njegovi trije propagandistični stebri, na katere je navešal vsó ostalo propagandno komunistično navlaklo. “USA in ZSSR morata in morata živeti v prijateljstvu, sodelovanju in sožitju, kakor naj bi živeli vsi narodi na materi zemlji, ki jim tako radodarno ponuja svoje darove,” je poetično govoril Hruščev Eisenhowerju in ok. 2000 glavi množici, ki se je zbrala na letališču, da vidi moskovskega diktatorja. Z viška je govoril na Amerikance, ko je dejal, da “bo sovjetski znak, kot star prebivalec Lune, tam pozdravil vaš znak, ko ga boste poslali z raketo na satelit in bosta oba tam živel v miru in prijateljstvu, kakor naj bi živeli mi in vi tu na zemlji... Prihajamo k vam z odprtim srcem in dobrimi nameni. Sovjetski narodi hočejo v prijateljstvu živeti z ameriškim narodom. Ni ovir za tako prijateljstvo...”

Eisenhower je Hruščevu odgovoril, da “ameriški narod nima nobenih slabih namenov proti vam, ne stremi po novih ozemljih niti po novi moči. Prav tako se ne boče vmešavati v notranje razmere drugih narodov... Ne bomo pa razpravljali z nikomur o zadevah, ki bi se tikale interesov drugih narodov, brez njihovega sodelovanja.”

Sprejem na letališču je bil protokol-sko hladen, prav tako gledalci niso pozdravili Hruščeva in njegovega stotičanskega spremstva z bučnim aplavzom.

Istega dne sta se Eisenhower in Hruščev domenila, da bosta imela konferenco o problemih, ki danes težijo svet, v zadnjih treh dneh Hruščevega bivanja v USA, se pravi od 25. do 27. septembra, na farmi Samp David v državi Maryland.

Na kosilu, ki mu ga je priredil naslednjega dne časnikarski klub, je Hruščev izjavljal, da “ni več daleč čas, ko bo ZSSR na vseh področjih daleč pred USA” in da morata USA in ZSSR najti pot za uporabo jedrne energije v mirne svrhe, sicer bo “zemlja pokrita z grobovi in pepelom”. Ponavljal je zahtevo po sklenitvi mirovne pogodbe z Nemčijama pred njuno združitvijo in napadel Adenauerja, da pripravlja Zahodno Nemčijo za napad na ZSSR. Prav tako je napadel ameriško trgovinsko politiko, ki prepoveduje svobodno trgovino med ZSSR in njenimi sateliti na eni ter USA in zahodnim blokom na drugi strani.

Časnikarji so mu po govoru postav-

ljali vprašanja, na katera je mirno in slikovito odgovarjal, nikakor pa mu ni prišlo vprašanje predsednika Kluba, kaj je delal on takrat, ko je Stalin “izvrševal tiste zločine, zaradi katerih ga je Hruščev pozneje obsodil.” Hruščev je označil to vprašanje za izizvalno in zaripel v obraz odklonil odgovor. Ob odhodu iz dvorane je Hruščev rekel Lawrenceu, predsedniku kluba: “Upam, da Vas nisem užalil,” na kar mu je Lawrence odgovoril: “Nisem bil užaljen, ker odkrito govorjenje nikdar nikogar ne žali.” Hruščev je končal: “Odkrito govorjenje je pot do miru,” čeprav prej ni hotel dati odgovora.

Iz Washingtona se je naslednji dan odpeljal v New York, kjer ga je sprejel newyorški župan Wagner. Na sprejemu je Hruščev označil Eisenhowerja za “velikega moža, ki je pokazal hrabrost in modrost, ko je mene povabil v USA.” Eisenhower je Hruščevu za spremeljevalca po USA dodelil ameriškega delegata pri ZN Cabota Lodgea, ki je izjavil Hruščevu, da “se mu zahvaljuje, da je prebuditel USA in jo pripravil do tega, da se bolj zaveda velikih idealov, na katerih je zgrajena.” Hruščev mu je odgovoril, da je pravkar sam hotel to povedati, takoj pa dodal, da mora vso zadevo pojasniti, sicer bodo mislili, da se je spreobrnil v kapitalista. “Lodge in Wagner branita vaš sistem. Vprašanje je, kaj sem jaz? Ali sem človek, ki se kaže komunist, kadar stoji pred komunisti in kapitalista, kadar stoji pred kapitalisti? Takega človeka ljudje ne bi smatrali za politika, pač pa za mlin na veter.”

Na večerji, ki mu jo je priredil v hotelu Waldorf Astoria newyorški Gospodarski klub, je Hruščev ponovno izjavljal, da bo ZSSR kmalu dohitela in prehitela USA na gospodarskem področju in da je včasih ameriška prepoved svobodnega trgovanja s sovjetskimi blokom temu bloku koristila. “Sicer pa upam, da bo sonce vedno sijalo na naše medsebojne odnose in na naši deželi,” je dvoumno zaključil Hruščev.

Medtem je imel Eisenhower v Washingtonu časnikarsko konferenco, na kateri je poudaril, da ni mogoče vedeti, kaj bo obisk Hruščeva prinesel, niti ne, če bo Hruščev v kateri koli stvari spremenil svoje mnenje o zahodnem svetu. Ko bo on odšel na obisk v ZSSR, nima namena napadati sovjetskega sistema, kakor napada Hruščev v USA ameriški sistem.

V petek, 18. septembra, je Hruščev govoril v Glavni skupščini ZN, kjer je predlagal totalno razorožitev sveta. V štirih letih naj bi vse države odpravile svoje suhozemske, pomorske in letalske sile, vsa vojaška oporišča in vojaška poveljstva. Ko bi to storile pa naj bi se uvedla meddržavna kontrola za ohranitev razoroženega sveta. Te njegove predloge so opazovalci takoj označili za propagandne in očitno namenjene za notranjo uporabo v ZSSR. Ameriški zunanji minister Herter je izjavil, da je Hruščev ponovil to, kar je ZSSR prvič predlagala že leta 1932 takratni Ligi narodov in pozneje leta 1955 na ženevski konferenci. Predlogi niso nič nove-

skov narodni duh in ljubezen do slovenskega jezika v tujini potreben. Drugo vzgojno področje odločilne važnosti je vzgoja v pravi miselnosti, v pravih nazorih. Z drugo besedo: v veri. Prav v pastirskem listu ob preselitvi škofovskega sedeža v Maribor (z dne 1. sept. 1863), je zapisal kakor za nas in naš čas: “Dobri Bog je nam Slovencem še ohranil svete vere pravo luč; ni nam še zatamneno, hvala Bogu, prave modrosti jasno oko. Ohranimo zvesto in svete katoliške vere nauk, kakor zvezdo svojih oči!” V svetu tuje, krive modrosti velja to za nas vse, posebej še za mladi rod. Verska izobrazba in vzgoja mora dobiti v okolju, ki v njem živimo, nov pojem, novo globino in novo smer, ki bo upoštevala duha časa in kraja, kjer živimo. Ta je Slomškov klic posebej nam v tujini.

Končno pa je še vzgoja za pravo življenje, iz trdnega notranjega verskega

prepričanja in ne iz zgolj tostranske, celo materialistične usmerjenosti. Težko je v sodobnem ozračju dosledno in v vsem živeti po božji zamisli in volji, a je potrebno, edino zares potrebno. Navajati notranje mladino v to je najtežja vzgoja, a najnujnejša. V istem pismu je zapisal Slomšek učiteljem: “Učite deca brati gladko, pisati čedno, pa še bolj skrbno — pravično živeti”. Še bolj skrbno — tudi danes! Vse vzgojne sile je treba pravilno in smotno uravnati: dom, šola, organizacije, verska sredstva, da s skupnimi močmi otejejo mladino kvarnega vpliva skvarjenega življenja, “Materin nauk je deci juternja zarja... Pa tudi oče ne pozabi, da te je Bog otroku za prvega učitelja dal... Očetov nauk je deci juterno sonce”.

“Blagor otrokom, ki imajo skrbno, bogaboječe starše; rasli bodo kakor sadunosno drevje..., ki rodi obilno sadu v svojem času”.

I.L.

ga in jih ne bo mogoče uresničiti, ker “bo človek še vedno mogel zagrabiti za lok in puščico, če mu bodo odvzeli puško,” je komentiral Nehru.

Iz New Yorka se je Hruščev odpeljal v Los Angeles na pacifiški obali, kjer mu je filmska družba 20th Century Fox priredila bučen sprejem. Predsednik Spyros Platos Skouras je pojasnil Hruščevu, da je v USA dva milijona predsednikov raznih družb, ta pa mu je razlagal, da v ZSSR “vse pripada ljudstvu. Ta — pokazal je na ob njem stojega predsednika sovjetskih metalurgov — nima ničesar svojega, razen hlač na sebi”. Skouras ga je prekinil: “On ni predsednik; on samo dela za vas.” Hruščev je nato zaključil: “Pustimo ta vprašanja pri miru.” Nato je očital USA, da je poslala svoje vojake v borbo proti rdečim med sovjetsko revolucijo in dejal: “Noben naš vojak še ni stopil na ameriška tla, ameriški vojaki pa so že hodili po sovjetski zemlji.”

Hruščev se je ponovno razsrdil nad izjavo župana Los Angelesa Norrisa Pulsona, ko mu je ta očital nedavno izjavo, da bo “ZSSR pokopala USA.” Hruščev je pojasnjeval, da ni mislil reči, da bo ZSSR grobar USA, pač pa, da bo razvoj sam pripeljal do razpada zapadnega sistema. Pulson mu je odgovoril, da se ne strinja z njim in dodal: “...Vi nas ne boste pokopali, mi ne bomo vas... Če nas boste izzvali, se bomo borili na življenje in smrt... V najbolj prijateljskem tonu Vam povem, da se ne pripravljamo na noben pogreb, ne na vaš ne na naš.” Ta trditve je izkazala Hruščeva, da je obtožil Pulsona, da zavija njegove izjave in da “je potreboval samo 12 ur iz Moskve v USA. Nazaj morem priti v 10 urah.”

Prvič je Hruščev zagrozil, da se bo vrnil v ZSSR, na banketu, ki mu ga je priredil Wall Street, ko na vprašanje, zakaj cenzurirajo poročila iz ZSSR, ni mogel odgovoriti drugega kakor: “To je naša notranja zadeva. V ZSSR se piše, kar ugaja vladni ljudstvu.” Hruščev je zagrozil: “Tega ne prenesem več. Če me ne marate, povejte. Bom takoj odšel.”

V San Francisco je Hruščev govoril s predstavniki delavskih sindikatov in poudarjal, da si sovjetski delavec ne želi samo miru, pač pa tudi mnogo dela in dobro plačo.

Zaradi incidentov, ki jih je uprizoril Hruščev vsled vprašanj, na katera ni mogel odgovarjati, da ni samega sebe osmešil, je Bela Hiša ponovno pozvala vse, ki pridejo v stik s Hruščevom, naj z njim lepo postopajo, “ker bi Eisenhower rad dobil na konferenco Hruščeva v dobri volji.” Bivši ameriški predsednik Truman pa je dejal, da “bi se moral Hruščev naučiti zadrževati svoj značaj” in da “ni pripraven za časnikarske konference”.

Hruščev si je naslednje dni ogledal več ameriških farm, nakar se je v petek, 25. septembra, vrnil v Washington in od tam odletel z Eisenhowerjem v helikopterju na tridnevno konferenco v Camp David v državi Maryland. Eisenhower in Hruščev sta imela več tajnih konferenc, nekaterim konferencam pa

so prisostvovali tudi pomočniki obeh. V nedeljo, 27. septembra, sta razgovore zaključila in izdala skupno izjavo, v kateri pravita, da sta razpravljala o vseh problemih, ki se tičejo odnosov med obojema državama in ugotovila, da “v mnogih zadevah z istimi očmi gledata na te probleme.” Hruščev je na časnikarski konferenci pozneje še pojasnil, da sta govorila o stvareh ki vse ne morejo biti objavljene. Vztrajno je trdil, da je treba mir podpisati z vsako Nemčijo posebej in da ZSSR ostaja pri svojem glede Berlina. Objavil je tudi, da bo Eisenhower prišel na obisk v ZSSR šele koncem maja ali v začetku junija prihodnjega leta, “da bo mogel s seboj pripeljati tudi svoje vnuke, ko bo v Moskvi že vse v cvetju.”

V nedeljo zjutraj je Eisenhower Hruščeva povabil v cerkev, toda ta je odklonil vabilo z izjavo, da “bi bil to prehud udarec za sovjetsko ljudstvo.”

Hruščev se je v ponedeljek zjutraj vrnil v Moskvo ter se je takoj začel pripravljati na odhod v Peking na proslavo desetletnice obstoja rdeče Kitajske. V Peking u se bo razgovarjal z Maoce-tungom in drugimi rdečimi veljaki in jim bo pojasnil, da ni izgledov, da bi letos rdeča Kitajska prišla v ZN.

Komentarjev v zvezi s Hruščevim obiskom v USA je bilo vse dni njegovega bivanja tam ogromno.

V političnem oziru je Hruščev dosegel velik uspeh, zase in izključno zase, ko mu je uspelo povabljenemu pritvi v USA. Eisenhower je že med bivanjem Hruščeva povsem jasno priznal, da s tem obiskom USA in svobodni svet nista pridobila, ko je časnikarjem izjavil: “Ni mogoče vedeti, kaj bo obisk Hruščeva prinesel...”

Hruščev je z obnašanjem in izjavami dokazal, da ni zmogel demokracije, ko mu je toliko vprašanj šlo na živce. V Kremlju ga nihče ne sprašuje niti mu ne ugovarja, najmanj človek s ceste, kakor se mu je to zgodilo v USA. Pokazal pa je tudi, da je v odgovorih spreten propagandist, premišljen diplomat in neomajen v svojem komunističnem svetu. Kljub številnim poklonom svojim gostiteljem ni nikjer niti za las odstopil od komunističnih načel v politiki, gospodarstvu ali na socialnem področju.

Ves svet, zlasti evropski Zahod, je budno spremljal njegovo pot po USA. V prestolnicah so molčali in čakali poročil svojih poslanikov. Oči vseh so bile zlasti obrnjene v Camp David, kjer sta bila Eisenhower in Hruščev sama. In izjava Hruščeva, da “vsega, o čemer sta govorila Eisenhower in on, ni mogoče objaviti,” je vnesla nov strah v kosti zlasti Franciji in Zahodni Nemčiji ter Berlinčanom, kakšna usoda se jim je pletla na tisti farmi. Hruščev je to izjavo mogel namenoma izustiti, da bi Eisenhowerju ponovno otežkočil pričrati ves zahodni svet, da ni krojil njegove usode za hrbotom. To je mogoče skepti tudi iz besed, ki jih je Hruščev dejal časnikarjem pred odhodom v Moskvo, da se namreč Eisenhower nahaja pred mnogo večjimi težavami, kakor on, pri poskusih ureditve odnosov med USA in ZSSR.

Hruščev odhaja v Peking

Mihael Suslov, eden najmočnejših moskovskih veljakov, je v nedeljo prišel v Peking in izjavil, da je sovjetsko-kitajsko prijateljstvo “nesmrtno in neuničljivo.” Suslov je prišel v Peking na čelu sovjetske delegacije, ki se bo udeležila proslav desete obletnice obstoja rdeče Kitajske, katero praznujejo 1. oktobra.

Ob prihodu na pekiško letališče je Suslov izjavil, da prinaša “tople pozdrave” od Hruščeva, ki se bo pripeljal v Peking s svojim zunanjim ministrom Gromikom koncem tega tedna. Do takrat bo 57 letni Suslov, tajnik sovjetske CKKP in verjetni naslednik Hruščeva, zastopal Moskvo v Pekingu. Bil je tudi imenovan za glavnega govornika sovjetske delegacije na proslavah.

“Sovjetska ljudstva vseh narodnosti, ki smatrajo kitajsko ljudstvo za svojega prijatelja, slavi skupno s kitajskim ljudstvom 10. obletnico ustanovitve kitajske ljudske republike,” je izjavil Suslov v kratkem govoru na pekiškem letališču.

Kitajska agencija Nova Kitajska, je v svojem poročilu označila ZSSR za “velikega zaveznika Kitajske”. Hruščev, Suslov, Gromiko in drugi člani sovjetske delegacije bodo imeli važne razgovore z rdečimi kitajskimi veljaki Maoce-tungom, Lil Šaočijem in Čuenlajem. Hruščev bo Maoce-tungu in njegovim pomočnikom tudi dal podrobno poročilo o svojem potovanju po USA.

ZA HRUŠČEVOM TITO?

Severnoameriška časnikarska agencija UP je v ponedeljek objavila naslednjo kratko novico:

Dobro poučeni krogi trdijo, da se jugoslovanski predsednik Tito trudi doseči izmenjavo obiskov z Eisenhowerjem. Washingtonski krogi pravijo, da je bila prva reakcija ameriškega zunanjega ministrstva ugodna. Predsednik Tito je bil povabljen v USA leta 1956, pa je vabilo odklonil zaradi časopisne gonje proti njemu.

Mladinsko slavlje na Pristavi

Slovenska pristava v Moronu je doživela v nedeljo 20. septembra dvojen praznik: blagoslovitev novih šolskih prostorov in temu priloženo vsakoletno Slomškovo proslavo. Lep dan, čeprav hladen in vetroven, je kljub omenjenim nevšečnostim zbral mnogo Slovencev, ki so hoteli s svojo navzočnostjo dati pogurta vsem, ki so se lotili težke, toda nadvse potrebne naloge: postaviti na Pristavi take prostore, da bodo služili vsem potrebam naše skupnosti; obenem pa so hoteli počastiti spomin škofa Slomška, ki se je s svojim verskim in narodnostnim delom uvrstil med največje sinove Slovenije.

Blagoslovitev novih šolskih prostorov

Malo po tretji uri so se vsi navzoči zgrnili ob vhodu v nove prostore, pred katerimi je bil postavljen oltar. G. direktor A. Orehar je blagoslovil novo stavbo, po končani molitvi pa spregovoril o namenu prostorov, ki naj služijo slovenski mladini in sploh vsej slovenski skupnosti. Poudaril je, da bo to dom vere, prosvete in tudi dom veselja.

Po končanem verskem delu se je občinstvo pomaknilo k odru sredi pristave. Prostor je bil okrašen s slovenskimi trobojnicami; v ozadju odra sta viseli sliki škofa Slomška in Franceta Prešerna, čigar ime nosi slovenski šolski tečaj v Moronu. Poleg obeh slik je bil tudi v vodilo in opomin mladini in odraslim — Slomškov izrek: "Materin jezik je najdražja dota, ki smo jo prejeli od staršev".

Kot prvi govornik je stopil na oder predsednik Gospodarskega sveta ZFO in SDO g. Janez Kralj. V govoru je nakazal trojni namen novih prostorov, ki predstavljajo šele prvo etapo v celotni izgraditvi prostorov na pristavi. Služili bodo mladini, ki hodi v slovenski šolski tečaj Franceta Prešerna v Moronu, dalje obema mladinskima organizacijama ZFO in SDO ter družabnim namenom. Vsem trem so bili novi prostori nujno potrebni. Pozval je vse navzoče k sodelovanju do uresničenja celotnega načrta in se zahvalil tistim, ki so omogočili zgradbo teh novih prostorov bodisi z gmotno pomočjo, bodisi z svojim delom. Ob koncu govora je poudaril kot krono uspeha dejstvo, da so novi prostori sad skupnega dela in naporov staršev in mladine; sodelovali so složno vsi z Gospodarskim odborom in če bo to soglasje trajalo še naprej, je uspeh zagotovljen.

Drugi govornik je bil predsednik krajevnega šolskega odbora v Moronu g. Marjan Pograjc. Poudaril je važnost slovenskih šolskih tečajev, ki so dragocen pripomoček staršem, da morejo lažje posredovati svojim otrokom lepoto domovine, naše pesmi in božjo besedo v domačem jeziku. Saj je ravno slovenska molitev bila stebler narodne zavesti. Novi prostori bodo zelo olajšali delo katehetu g. Lamovšku in učiteljici gđ. Markeževi — ki s tako ljubeznijo vodita ta slovenski tečaj. V imenu staršev se je zahvalil mladinskima organizacijama in Gospodarskemu odboru, ki so pripomogli zgraditi stavbo, Društvu Slovencev za podporo za notranjo opremo, očetom pa za prispevke in prostovoljno delo. Veliko priznanje gre tudi odboru SFZ, ki ni gledal na trenutne koristi organizacije, ampak doumel, da je bodočnost odvisna od slovenskega naraščanja, ta pa bo prišel ravno iz slovenskih šolskih tečajev.

Predsednik Društva Slovencev g. prof. Lojze Horvat je čestital vsem, ki so pripomogli k uspehu in napredku na Pristavi. Naglasil je, da je sveta dolžnost vseh, da storimo vse za ohranitev slovenstva. Nobena žrtev za to naj nam ne bo odveč. Društvo Slovencev smatra delo za našo mladino kot eno najvažnejših nalog. Mladina pa naj skrbi, da ne bodo napori in žrtve zaman, ampak v veselje in radost slovenstva v tujini in v trpeči domovini.

V imenu SFZ in SDO je pozdravil vse predsednik SFZ g. Jože Vodnik. Povedal je, da sta obe mladinski organizaciji vložili vse prihranke desetih let v to zgradbo; pomagali so tudi starši otrok. Toda to je le en del načrta; potrebna je predvsem telovadnica, kjer bo mogoče nuditi mladini športno udejstvovanje. Za šolsko mladino bodo dobro služili sedanji novi prostori. Doraščajoča mladina potrebuje še kaj več, zato bosta mladinski organizaciji delali za čimprejšnjo uresničitev načrta, potrebna pa bo seveda uvidna pomoč vseh prijateljev slovenske mladine.

Kot zadnji govornik je v imenu učiteljskega govornika, katehet g. M. Lamovšek in se zahvalil Gospodarskemu odboru, mladinskima organizacijama in staršem, ki so pripomogli, da ima sedaj šolska mladina tako lepe in primerne šol-

ske prostore, g. direktorju Oreharju pa za opravljeno blagoslovitev.

Slomškova proslava

Fantovski zbor pod vodstvom g. J. Malovrha je s tremi narodnimi pesmimi napravil lep prehod k otroškemu delu prireditve, k Slomškovi proslavi. Prvi so nastopili otroci domačega tečaja in živahno podali "Razgovor otrok ob blagoslovitvi novih prostorov". Besedilo je napisala in povezala Slomškove in Prešernove verzje njih pozhrtvovalna učiteljica gđ. Mija Markeževa. Šolski otroci iz Berazateguija so se za tem prisrčno predstavili s simbolično deklamacijo Slomškove "Pod soncem stvarce take ni..." Klavžerjeva Karmen in Ivo iz Capitala — mlada nadarjena harmonikarja — sta v naslednji točki zaigrala Slomškovo "Sem deklica mlada vesela", (sestrica je tudi zapela), "Moj očka" in "Koroški valček".

Otroci iz tečaja v Villa Tesei so prisrčno deklamirali Slomškovo "Spoznavanje Boga". Učenci tečaja iz Ramos Mejije so nato z vso gotovostjo in živahnostjo zaigrali in zapeli Slomškovo zgodbo "Dva potepena šolarja". Starihova Marjetica iz Capitala je nadvse ljubko povedala Slomškovo "Hitro, hitro, ljuba mati".

Program so zaključili mladi pevčki iz Morona in Berazateguija s pesmijo "Dobro jutro", za tem pa samo moronski s pesmimi "Preljubo veselje", "Glejte, že sonce zahaja", "Eno rožco ljubim" in "Svetlo sonce se je skrillo". Čista in vesela pesem številnih mladih grl je prepričala navzoče, da pojo iz srca. Vse ključne pesmi je vodila učiteljica gđ. Angelca Klanjškova, med tem ko so prejšnje točke izvajali otroci pod skrbnim vodstvom svojih učiteljic. Ves program je uvajal napovedovalec g. Lojze Rezelj. S tem je bila končana prireditev, v kateri se je šolska mladina spomnila škofa A. M. Slomška, "očeta slovenske šole".

Navzoči so za tem posedli ob mizah in ob skrbni postrežbi preživeli popoldne v prijetni družbi.

* * *

Še nekaj zanimivosti o delu za zgradbo poslopa na Pristavi. Kako je prišlo do dela? Gospodarski odbor SFZ/SDO je že dalj časa snoval načrte, starši iz moronske okolice pa so hoteli zgraditi otrokom potrebne šolske prostore. Pouk je včasih bil skorajda pod milim nebom,

IZ TEDNA V TEDEN

Trije čilenski bombniki so na odprtem morju v nizkem poletu večkrat preletela argent. šolsko ladjo Bahía Thetis. Čilenska vojaška letala so preletela tudi argent. vojaške industrijske naprave v argent. provinci Salta. Argentinska vlada je čilenski vladi sporočila protest, v katerem med drugim navaja, da so takšna dejanja zelo malo prijateljska.

Zadnji satelit Zemlje Vanguard III. je osmi ameriški satelit, ki je prišel na cilj. Vanguard obkroži Zemljo v 133 minutah. Okoli nje kroži v višini 3.600 km, v stratosferi bo pa ostal 30-50 let. Severni Amerikanci so doslej napravili 15 poskusov z raketami Vanguard, od katerih so se posrečili samo trije. Sateliti, ki so sedaj še v stratosferi, so pa naslednji: Ameriški zemljini sateliti: Explorer I (31.I.58), Vanguard I (17.III.58), Vanguard II (17.II.59), Explorer VI (7.VIII.59), Discoverer V (13.VIII.59), Discoverer VI (19.VIII.59), Vanguard III (18.IX.59). Ruski satelit Zemlje: Sputnik III. (15.V.58). Sateliti Sonca: Ameriški: Pinir IV. (3.III.58); Ruski: Lunik I. (2.I.59).

V Montevideu v Urugvayu imajo razgovore predstavniki Argentine, Čila, Bolivije, Peruja, Paragvaya in Urugvaya o skupnem svobodnem trgu.

V rudniku Kirkintilloch na škotskem je prišlo do velike rudniške nesreče. 400 m globoko v zemlji je eksplodiral plin. 47 rudarjev je zasulo.

Titova vlada v Jugoslaviji bo na priporočilo posebnega odposlanstva "dobro volje", ki je obiskalo vse tiste države v Južni in Srednji Ameriki, v katerih Titovci nimajo svojih diplomatskih predstavnikov, imenovala svoje diplomatske zastopnike v Meksiku, na Kubi, Costa Riki, Peruju, Boliviji, Kolumbiji in Hondurasu. Na ta način mislijo dobiti nove trge za jugoslovanske industrijske izdelke, ki se na velikih svetovnih trgih vedno težje uveljavljajo zaradi močne konkurence svetovnih industrijskih držav.

V Bagdadu v Iraku je sedanji predsednik general Abdel Karim Kassem dal postreliti 13 generalov in višjih častnikov ter več visokih civilnih funkcionarjev pod prejšnjo vlado. Vsi so bili obso-

kar zlasti v mrzlih dneh ni bilo prijetno. Prvotna zamisel staršev je bila zgraditi nekaj zasilnega, Gospodarski odbor pa je menil, da je bolje zidati v sklopu celotnega načrta za ureditev Pristave.

V začetku leta 1958 je Gospodarski odbor sklical posvet s starši. Sklenili so, naj Gospodarski odbor pripravi načrte in naj se kupi nekaj stavbnega materiala, ker so se začele cene znatno dvigati. Ustanovil se je tudi šolski svet staršev z g. M. Pograjcem na čelu, ki naj bi pri graditvi prostorov pomagal.

Načrte je brezplačno napravil g. inž. M. Eiletz, podrobno jih pa izdelal ter tudi vodil gradbeno delo gradbenik g. J. Žebre. V avgustu lani so bili načrti odobreni in z zidavo bi morali pričeti v oktobru.

Zaradi draginje in drugih ovir se je delo začelo v februarju letos; prevzela sta ga slovenska zidarja Železnikar in Koščak. Pri tem pa so pomagali tudi starši otrok in člani SFZ, ki so izkopali temelje. 11. aprila je bil "veliki" dan "zalivanja" železobetonskega ogrodja stavbe. V enem dnevu so s prostovoljnimi delom starši in fantje SFZ zalili 105 kv. m betonske plošče, od katerih je 60 kv. m šolskih prostorov, ostalo pa pokriva glavni vhod na Pristavo. Na pomoč je velikodušno priskočil slovenski podjetnik g. Lichtenberg, ki je brezplačno posodil strojni mešalec za beton, brez katerega ne bi bilo mogoče v tako kratkem času opraviti takega dela.

Železna okna in vrata je izdelal rojak g. Remic, notranji omet g. J. Vodnik, razna ostala dela za notranjo opremo pa so naredili starši.

Stroški za dosedanje del znašajo 150.000.— pesov. Pristavi so bili posojeni prihranki Gospodarskega odbora SFZ/SDO v znesku 96.000.—. Ta denar je izkupiček šestih novemberskih prireditvev SFZ/SDO. Novi prostori so tako dokaz, da izkazano zaupanje rojakov, ki so te prireditve podprli, ni bilo zlorabljeno.

Poleg tega pa so člani obeh organizacij nabrali še 9.000.— pesov dolgoročnega brezobrestnega posojila, šolski odbor je poleg vsega prostovoljnega dela in lesa za pregrado prostorov nabral še 5.920.— pesov, Društvo Slovencev je darovalo 3.000.— pesov, "Čebelica pa je priskočila na pomoč s posojilom. Stavba ostane zadolžena še za približno 40.000.— pesov, kar pa upajo s pomočjo fantov in deklet ter s podporo rojakov kmalu poravnati.

Jeni na smrt, ker da so mu stregli po življenju.

Zaradi množičnih smrtnih političnih nasprotnikov sedanjega filokomunističnega režima v Iraku je prišlo v Beirutu do velikih demonstracij proti gen. Kassemu.

Na Ceilonu so ubili predsednika vlade filokomuniste Salomona Bandanarake. Ustrelil ga je zdravnik, ki je bil preoblečen v budistovskega meniha.

Nad otokom Honšu na Japonskem je dne 28. sept. divjal silovit tajfun. Nad 2.600 ljudi je bilo ubitih ali jih pogrešajo, 4.000 je bilo ranjenih, nad pol milijona ljudi je pa ostalo brez strehe.

V Laosu se boji med komunističnimi napadalci in rednimi vladnimi četami nadaljujejo. Med tem je prišla v Laos že tudi preiskovalna komisija Organizacije združenih narodov, istočasno je pa laoska vlada zavrnila predlog Sovjetske zveze, naj bi položaj v Laosu razpravljali na posebni mednarodni konferenci, ker stoji na stališču, da je za to poklicana Organizacija združenih narodov.

Na Kitajskem so komunisti izvršili važne spremembe v vojski. Zamenjali so ministra za narodno obrambo in šefa glavnega štaba. Dosedaj je bil komunistični vojni minister 61 letni maršal Peng Teh Huai, ki je v korejski vojski poveljeval komunističnim kitajskim "prostovoljskim" oddelkom. Na njegovo mesto je bil postavljen 51 letni maršal Lin Piao, ki ga komunisti smatrajo za svojega najboljšega vojaškega stratega. Namesto šefa glavnega štaba gen. Huang Ke Changa je pa bil imenovan minister za javno varnost Lo Jui Cheng.

GORIŠKA IN PRIMORSKA

V Skednju v Trstu je gostovala grška katoliška mladina in priredila skupaj s škedenjci lepo uspešno prosvetno prireditev. Goste je pozdravil msgr. dr. Jakob v grškem, francoskem in slovenskem jeziku. Nato je sledil nastop grške mladine z narodnimi pesmimi in plesi; slovenski zbor pa je Grkom na čast zapel vrsto slovenskih narodnih in umetnih pesmi. Naslednji dan so vsi prisostvovali službi božji v bizantinskem obredu.

V ZNAMENJU KRIŽA IN VERSKIH MANIFESTACIJ

V času, ko se je nosilec svetovnega komunizma in brezbožnik štev. 1. Hruščev mudil na obisku v Severni Ameriki, so ameriški katoličani, pa tudi pripadniki drugih ver, organizirali po cerkvah in molitnicah javne molitve za mir, za svobodo verskega življenja in prijateljsko sožitje med narodi.

V nedeljo 20. septembra t. l. je bila cerkvena manifestacija tudi v Clevelandu. Katedrala je bila polna vernikov. Pridrigo je imel pomožni škof Krol, blagoslov pa nadškof Hoban. Za mir so molili Očenaše in Zdravemarije duhovniki vseh narodov, ki trpe v komunistični sužnosti. Za Slovence je molil kaplan v fari Sv. Vida Jošt Martelanc, za od komunistov zasuznjene Kitajce pa tudi slovenski misijonar Rupar.

Po uri molitve je bila manifestacija po ulicah, pod nebom je pa krožilo letalo z velikim napisom "Svoboda zasuznjenim narodom".

Ameriško svobodoljubno ljudstvo je Hruščevu že ob prihodu javno izpovedalo, da naj se zaveda, da prihaja med svobodno ljudstvo, ki izpoveduje vero v Boga. Predno je namreč letalo, s katerim je potoval Hruščev, pristalo v Washingtonu, je zasebno letalo nad severnoameriško prestolnico narisalo ogromen križ. Daljša prečka je bila dolga poldrugo miljo, krajša pa eno miljo. Križ je plaval nad prostorom, po katerem se je vozil Hruščev z letališča v mesto Washington. Televizijske oddajne postaje so poskrbele, da so tudi križ videli vsi tisti, ki so videli Hruščeva.

Z BORNİK - KOLEDAR

Svobodne Slovenije za leto 1959
je že v tisku

Kljub izrednim gospodarskim razmeram v Argentini in velikemu porastu cen stane ta obširna in vsebinsko tako bogata in lepo ilustrirana knjiga v prednaročilu in predplačilu samo 150 pesov (Za pošiljatev po pošti doplačilo 15 pesov).

Kdor ne more plačati tega zneska naenkrat, lahko plača v obrokih tako, da bo zadnji obrok plačan do konca novembra t. l.

Prednaročila in predplačila sprejemajo:

V Slovenski hiši na Ramon Falconu: Uprava Svobodne Slovenije, Dušnopastirska pisarna in Pisarna Društva Slovencev ter Gdč. Mara Bidovčeva, San Justo; G. Lyan Lužovec, Slov. vas, Lanus; G. L. Erjavac, Av. de Mayo 2480, Don Bosco; G. Pavle Homan, Temple 2147, Munro; G. Ivan Žnidar, brivnica in parfumerija "Los Alpes", C. Drysdale 5641, Carapachay; G. Mirko Kovač, Florida; G. Andrej Krošelj, Ventura Bustos 1863, Castelar; Ga. Mimi Martinčić, Lomas del Mirador; G. Boleslav Cvetko, Berazategui.

Po pošti naslavlajte prednaročila in predplačila na naslov Eslovenia Libre, Ramón Falcón 4158, Buenos Aires.

LEPO PRIZNANJE

Med naročniki Svobodne Slovenije imamo tudi nekaj prijateljev Hrvatov, ki so že v domovini še iz časov pok. dr. Kreka in dr. Korošca vedno vzdrževali s Slovenci najtoplejše stike, se z njimi veselili vseh uspehov, ki so jih dosegali kot narod, z njimi pa tudi delili bol in žalost, če jih je zadela nesreča. Ti naši hrvatski prijatelji so nam ostali zvesti tudi v emigraciji in tudi tu preko Svobodne Slovenije spremljajo življenje in delo slovenske politične emigracije v svetu.

Od enega teh hrvatskih prijateljev smo v zadnjem času prejeli pismo, v katerem pravi naslednje:

"Ob prvi priložnosti Vam bom poslal prispevek za tiskovni sklad za Vaš list. Podporo ste res zaslužili. Vaš list je urejevan tako, kakor bi morale urejevati svoje liste, tudi druge emigrantske skupnosti. Od novih hrvatskih emigrantskih listov mi ugaja "Nova Hrvatska", ki izhaja v Londonu. Samo listi, ki ne objavljajo brezplodnih polemik, se ohranjajo na višini. Med te pa v prvi vrsti spada Svobodna Slovenija".

Cerkveni zbor v Doberdolu je priredil prosvetni večer. Mešani zbor je zapel nekaj pesmi, mladinski zbor pa venček narodnih. Sledil je rajalni nastop ter znana Krekova igra "Tri neveste". Igra in ostale točke so lepo uspele; gledalci so z zanimanjem sledili igri in nagradili pozhrtvovalne pevce in igrance s ploskanjem.

ARGENTINA

Državno tajništvo za vojsko je izdalo sporočilo za javnost, v katerem je napovedalo varčevalne ukrepe v tej ustanovi ter pojasnilo namene zadnjih dogodkov, ki so imeli za posledico spremembo v vodstvu argentinske suhozemske vojske.

Iz poročila je razvidno, da bodo do konca let. proračunskega leta prihranili 50 milijonov pesov, v vojsko bodo pa poklicali na odsluženje vojaškega roka v letu 1960 3.000 vojakov manj.

Zadnji dogodki v Argentini, t. j. od 2. do 4. septembra, so po tem sporočilu imeli namen vzpostaviti načelo avtoritete, spoštovanje hierarhije in za vedno povrniti disciplino. Na te dogodke politiki niso imeli prav nobenega vpliva in je bil gonilna sila vsega dogajanja samo čut za pravičnost, za disciplino in notranjo utrditev ustanove. Argentinska suhozemska vojska je sedaj enotna in čvrsto povezana v izpolnjevanju svoje stalne naloge: braniti čast republike, budno paziti, da bo v državi vladala ustavna zakonitost ter varovati moralno in materialno dedščino argentinskega ljudstva. Vojska dalje ne sme biti ničesar drugega kot sredstvo za borbo v izključni službi države. Na sme imeti nobenega političnega obeležja in nobenih političnih namenov. Zanašanje političnih stremiljenj v vojsko bi pomenilo nevarnost za militarizacijo vlade. Zato bodo vsakogar, ki bi se v vojski pregrešil proti politični nevtralnosti ne oziraje se na čin, ki ga v ustanovi zavzema, takoj odstranili iz aktivne službe, kajti stoji na stališču, da je tisti, ki se hoče baviti s politiko, zgrešil poklic, če se je posvetil vojaški službi. Toda dolžnost vsakega pripadnika vojske je pa izpovedovati načela ustave, če bi se pojavljale takšne politične ideje, ki so nasprotne narodni tradiciji, katere zvest tomač je ustava. To so edine politične ideje, ki jih pripadniki vojske morajo izpovedovati.

To sporočilo je v Cordobi spopolnil še državni tajnik za vojsko gen. Larcher. Povedal je, da so v argentinski vojski rušili disciplino že 15 let, ter da sta z glavnim poveljnikom vojske gen. Toranzo Monterom, odločena, da jo bosta vzpostavila v celoti. Omenil je dalje, da bodo na vse položaje v vojski prihajali osebnosti po sposobnostih in letih službe. O tem ne bo odločal ne on, ne glavni poveljnik in tudi ne predsednik, ampak posebna ustanova, ki jo bodo ustvarili ob prenosni drž. tajništva za vojsko, tako, da bodo na vse položaje res prihajali najsposobnejši možje in po zaslugah ter brez slehernih vplivov od katerekoli strani.

Delavski sindikati, v katerih imajo večino peronisti in komunisti, ali pa vsaj vpliv nad njimi, so začeli znova z upiranjem stavk. Za proglašanje stavkovnega gibanja sicer navajajo zahteve po zvišanju plač zaradi naraščajoče draginje, v resnici so pa vse vse stavke politične in imajo namen na eni strani preprečiti izvedbo vladnega gospodarskega načrta, na drugi strani pa onemogočiti sedanjega ministra za narodno gospodarstvo ing. Alsogaraya, ki ga smatrajo sedaj peronisti in komunisti za svojega velikega sovražnika. Minister Alsogaray jih je namreč že ponovno napadel v svojih radijskih govorih, jim odkrita povedal, da te stavke proglašajo samo ljudje, ki na račun delavstva žive ter zasledujejo samo politične cilje, katere jim označuje od zunaj Peron. Ti sindikati so za 23 in 24 proglasili tudi splošno stavko, ki pa ni uspela, ker se ji demokratski sindikati niso pridružili.

Peronisti in komunisti se za izvedbo svojih ciljev poslužujejo tudi teroristov, ki polagajo še kar naprej bombe na razna mesta. V zadnjem času so postavili bombe tudi na eno od železnic, ki vodijo v Bs. Aires. Vlak iztril je, več voznikov se je razbil. Človeških žrtev sicer ni bilo, pač pa je materialna škoda velika. V stanovanje notr. ministra v vladi osvobodilne revolucije dr. Bussa so pa položili 10 kg razstreliva. Pri eksploziji je dr. Bussa dobil večje poškodbe. Policija je že več teroristov prišla. Vsi so priznali, da je namen teh atentatov ta, da bi prestrašili javnost in podprli stavkovno gibanje. Največ teroristov je iz vrst kovinarjev.

Med stavko so teroristi izvršili več terorističnih dejanj tako v prestolnici, kakor tudi v notranjosti republike. Ob lasti se je pa posrečilo, da jih je dobila več v svoje roke in odkrila cele komunistične teroristične mreže. Prijete teroriste so začeli pošiljati v konfinacijo na Ognjeno zemljo, kjer bodo čakali na sodni proces.

Novice iz Slovenije

Tito v krčmi na Vrhniku. Strmea je zaselek nad Vrhniko s tremi ali štirimi kmetijskimi domovi. Prav blizu ondi vodi nova avtomobilska cesta proti Logatcu in dalje k morju. Tam je gostilna Prčon, ki je meseca julija dobila nenaden obisk. Vanjo je prišel Tito s številnim spremstvom. Mladi Prčon je v rekordnem času postregel okoli 45 osebam s pršutom, sirom, kranjskimi klobasami in dobrim teranom. Tito je go-

stilničarju izrekel priznanje za hitro in dobro postrežbo.

Izvršni svet LRS je imenoval člane direkcije Državnega zavarovalnega zavoda za LRS. Imenovani so bili: Jože Ingolič, Emil Lesjak, Riko Jerman, Joško Gorjanc, Rudi Čačinovič, Adolf Černec, Janez Kobal, Lavoslav Gosak, Vlado Veber, Vinko Šumrada, Stane Bergant, Leopold Potočnik, Igor Triller, Roman Albreht in Marijan Prijatelj.

SLOVENC V ARGENTINI

BUENOS AIRES

Opozorilo

Na III. dobrodelni dan dne 4. oktobra t. l. v Slovenski hiši na Ramon Falconu bo uprava Svobodne Slovenije odprta ves dan. Izkoristite to priložnost za plačilo zaostale naročnine za Svobodno Slovenijo, kakor tudi za tekoče leto 1959. Prav tako prosimo za prispevke za tiskovni sklad zaradi povečanih stroškov za izdajanje lista.

★

Vse naročnike Svobodne Slovenije obveščamo, da številka prejšnji četrtek dne 24. septembra t. l. ne izšla. Kot znano je bila v Argentini 23. in 24. stavka več sindikatov. Stavkalo je tudi grafično delavstvo v tiskarskih podjetjih in v navedenih dneh ni izšel noben list. Tako je stavkalo delavstvo tudi v tiskarni, ki tiska Svobodno Slovenijo. Razen tega je bilo v stavki tudi poštne osebe. Zaradi vseh teh okoliščin list prejšnji teden ni mogel iziti. Toliko v vednost naročnikom, da ne bi reklamirali številke za prejšnji teden.

Gallusov koncert

V sklopu didaktičnega cikla koncertov 1959, ki jih prireja buenosaireska univerza, Colegio Nacional de Buenos Aires, je med drugimi dal svoj koncert tudi Slovenski pevski zbor "Gallus", v petek, 18. septembra, ob osmih zvečer.

Ciklus koncertov je obsegal: 8. maja francoske pesmi, 5. junija nemške, 3. julija italijanske, 7. avgusta angleške, 18. septembra slovanske in 2. oktobra španske.

Pred "Gallusom" je v dvorani omenjenega kolegija zapela eno hrvatsko, dve češki, tri poljske in štiri ruske pesmi sopranistka Amalija Bazan, na klavirju jo je spremljal Jaša Galperin. Publik, ki je napolnila dvorano, ji je navdušeno ploskala.

"Gallus" je predstavil poslušalcem Slovence s pesmimi: Boštjančič: Zvonovi, Tome: Ženitovanjska, Marolt: Na grobu, Pregelj: Venite rožice moje, Vrabec: Polževa ženitev, Adamič: Zbavljenka in Ogļar, Puš: Zdravica, Prevolec: Obisk in Flajšman: Pozdrav domovini. Dirigiral je dr. Julij Savelli.

VAŽNO! NE POZABITE!

Še imate čas za oglas v Zborniku-Koledarju Svobodne Slovenije za leto 1960. Ne odlašajte pa nikar, ker so to zadnji dnevi.

Nikar ne pustite, da bi pregled slovenske podjetnosti izšel brez Vašega imena. Zato pripravite takoj svoj oglas in nam ga pošljite!

Občinstvo je z navdušenjem spremljalo izvedbo enournega koncerta.

★

O koncertu SPZ "Gallus" v Colegio Nacional de Buenos Aires dne 18. t. m. je poročala buenosaireska "La Prensa" z podpisom poročevalca L. H. sledeče: "Slovenski pevski zbor 'Gallus', ki ga vodi dr. Julij Savelli, je izvajal vrsto slovenskih narodnih pesmi v priredbi raznih avtorjev in dokazal vpoštovanja vredno ubranost in enotnost glasov kot tudi dobro izvežbanost za doseganje vseh vrst učinkov, ki so bili zelo dobro podani. Dobil je zaslužen priznanje".

SKAD

V soboto 12. sept. je imel predavanje pri akademiki njihov estonski kolega in bivši predsednik FEDECE, Raúl Sargava. Predaval je o baltskih državah, posebno o Estoniji, o njeni zgodovini in kulturi.

Iz njegovega predavanja se splača omeniti nekaj stvari, iz katerih se lahko mi Slovenci veliko naučimo. Kakor smo mi napoti Nemcem tako so oni napoti Rusom v njihovih težnjah do morja. Vendar so pa Estonci kljub vsemu pritisku razvili veliko kulturno delovanje. Analfabetizma niso poznali že v začetku prejšnjega stoletja, ko pa so dosegli samostojnost leta 1918, so imeli skoraj preveč izobraženstva. Tudi tukaj v emigraciji imajo veliko kulturno dejavnost. Izdajajo toliko knjig, da pridejo štiri knjige, izdane v emigraciji, na eno doma. Vsak mesec izide kak izvirni roman ali razprava, pa tudi reprezentativna dela, katera pa kljub visokim cenam pokupijo takoj, kajti Estonci se zavedajo, da jih bo rešila propada le domača knjiga.

Vsi poslušalci (akademiki in starešine) so bili izredno zadovoljni s predavanjem, kajti odkrilo jim je nov, majhen, a kulturni narod, nam tako podoben po zgodovini in duši.

Poročilo o šolskem tečaju dr. Antona Bonaventura Jegliča

Šolsko leto se je pričelo z vpisovanjem otrok 4. aprila t. l. Odtlej se nadaljuje pouk redno vsako soboto od pol štirih do pol šestih v Slovenski hiši. 29 otrok (16 dečkov in 13 deklic) je razdeljenih v dva oddelka. Tečaj vodi učiteljica ga. Marjana Batagelj, verouk pa poučuje č. g. župnik Gregor Mali. Vsak oddelk se deli v dve skupini z ozirom na starost otrok in dobo obiskovanja slovenskega tečaja. Pouk obiskujejo: Benetič Franci, Katica in Niko, Bitenc Tomaž, Batagelj Gregor in Maruška, Dolinar Andrejka in Franci, Dolenc Helena

in Marijan, Fale Ančica in Justina, Gasser Metka, Jakulin Janko in Marinka, Klavžar Ivo in Karmen, Marn Terezika, Martinčič Ferdi in Franci, Mehle Jožko in Marija, Oblak Danijel, Petkovšek Franci, Stariha Marjetica in Mihec, Šuc Ivan, Virnik Majdica in Zupančič Franci.

OSEBNE NOVICE

Družinska sreča. V družini Stanislava Zupančiča in njegove žene ge. Nidije, roj. Pinasco, se je rodil sinček Aleksander Oton. Družino Jurija Puheka in njegove življenske družice ge. Ivanke, roj. Peršin, je razveselil prav tako sinček Jurček. V družini Lojzeta Kočar in ge. Ane roj. Šparhakele v Buenos Airesu se je dne 30. avgusta t. l. rodil sin Marko Jurij. Krstil ga je g. Milan Povše, župnik župnije sv. Roze v La Plati v kapeli Slovenske hiše v Buenos Airesu. Botrovala sta očetov brat Ivan Kočar in njegova soproga Marica. Srečnim družinam naše čestitke!

Na ekonomski fakulteti buenosaireske univerze je dne 20. avgusta t. l. prejel diplomu uradnega prevajalca g. France Prošek in sicer za slovenski, nemški in angleški jezik. Slovensko katoliško akademsko društvo izreka svojemu članu iskrene čestitke ter mu želi mnogo uspehov v njegovem bodočem življenju.

Duhovniška sprememba. Dosedanji večletni kaplan v mestu Remedios de Escalada v provinci Bs. Aires Jože Škerbec je imenovan za župnika nedavno ustanovljene župnije Ntra. Sra. de Lujan v mestu Lomas de Zamora. Župna cerkev te župnije je na križišču ulic Castelli in Mentrut. Kako priljubljen je bil kaplan Jože Škerbec na dosedanjem kraju, je pokazalo slovo, ki so mu ga pripravili farani v R. de Escalada. Na poslovljni večerji je govorilo več govornikov v imenu farnih društev in organizacij ter se mu zahvaljevalo za njegovo vneto pri poizvitvi verskega in organizacijskega življenja v fari. 20. septembra se je pa po maši pomikala dolga vrsta avtomobilov, v katerih so ugledni farani iz R. de Escalada spremili Škerbca na njegovo faro v mesto Lomas de Zamora, kjer je še istega dne prevzel novo faro. G. Škerbecu k imenovanju za župnika čestitamo in mu želimo na novem mestu veliko uspehov.

† Pavlina Škodnik, roj. Štokelj. V bolnišnici Alvarez v Buenos Airesu je v nedeljo dne 27. septembra 1959 umrla na posledicah operacije ga. Pavlina Škodnik, roj. Štokelj. Pokopali so jo v ponedeljek dne 28. septembra 1959 na pokopališču Čakarita. Pogrebne obrede je opravil g. katehet Stanko Škrbe. Rajna zapuščila moža Roberta in 12 letnega sina Bogdana, ki živi v Villa Tesel, Hurlingham, katerima izrekamo iskreno sožalje in sočutje, rajni pa želimo večni mir in pokoj.

† Marija Šurla, roj. Zupančič. V Straži pri Novem mestu je v 76 letu starosti umrla ga. Marija Šurla, roj. Zupančič. Pokopali so jo na pokopališču v Vavti vasi. Za njo žaluje v mestu San Martin de los Andes v Argentini njena hčerka Almica z možem Jankom Bračadom, kateri ob izgubi mame izrekamo globoko sožalje, rajna pa naj mirno počiva v domači zemlji.

† Mojca Kranjc, roj. Marolt. Iz Sindelfingena v Zahodni Nemčiji je prišlo za-

Tretji dobrodelni dan

Večina slovenskih naseljencev v Argentini si je v zadnjih letih precej opomogla. Po vseh mestih, kjer žive Slovenci, so tudi lepi slovenski domovi. Ponekod cela slovenska naselja. Slovenski rojaki imajo že tudi tovarne, obrtne delavnice, trgovine, pisarne. Po slovenskih družinah je zadovoljstvo in sreča.

Pa ne pri vseh. V slovenski skupnosti na področju Vel. Buenos Airesa so tudi takšni, ki si sami ne morejo več pomagati. Za te skrbi slovenska dobrodelnost. Med temi je 26 takih, ki jih Vincencijeva konferenca redno podpira. Lani je ta ustanova razdelila med potrebne rojake 48.678 pesov. Če bi omenjenih 26 najpotrebnejših rojakov prejelo mesečno samo 500 pesov, kar pa nikakor ne zadošča niti za skromno življenje, potem bi morala Vincencijeva konferenca samo za te imeti 156.000 pesov na razpolago.

Že sama ta ugotovitev zadostno utemeljuje pomen, ki ga ima za slovensko izseljensko skupnost 3. dobrodelni dan.

Zato v nedeljo vsi na dobrodelno prireditev v Slovensko hišo na Ramon Falcon. S svojo udeležbo in s svojim prispevkom podprimo slovensko dobrodelnost. Z veseljem in iskrenim srcem priložimo v sklad za brate in sestre, ki so v potrebi.

lostno sporočilo, da je dne 14. septembra t. l. utonila ga. Mojca Kranjc, roj. Marolt. K zadnjemu počitku so jo položili dne 16. septembra. V Nemčiji zapuščila moža in 3 nepreskrbljene otroke, v Argentini pa žalujejo zanjo hudo prizadeti starši ga. Fani in Marijan Marolt, njena sestra Polonca, por. Makek, brat Primož, v Ljubljani pa brat in ostali sorodniki. Ob tem težkem življenjskem udarcu izrekamo vsem iskreno sožalje, rajni pa želimo večni mir in pokoj.

LANUS

V Lanusu so imeli v nedeljo lepo in dobro obiskano mladinsko prireditev. Zaradi pomanjkanja prostora bomo poročilo o njej prinesli v prihodnji številki.

Družine v Slovenski vasi so se povečale. Tako smo v zadnjem času zabeležili sledeča rojstva: v družini Borisa Jazbeca in njegove žene Katarine, roj. Copola se je pred enim mesecem rodila hčerka. Ravnotako je hčerka razveselila družino Jožeta Adamiča in njegove žene Jožefe, roj. Zajc. V družini Zdenkote Rota in njegove žene Jožice, roj. Štancar, se je rodil četrti sin. Sin prvorojenec je razveselil družino naših javnih delavcev in učiteljev Jana Lovreta in njegove žene Zdenke, roj. Virant. V družini krojača Jakoba Sušnika in njegove žene Antonije, roj. Hafner, se pa je pretekli teden rodil sin. Vsem srečnim staršem naše iskrene čestitke.

CARAPACHAY

Poročilo o slovenskem tečaju Josipa Jurčiča

Tečaj je bil ustanovljen ob priliki prosvetnega sestanka Krajevnega odbora Društva Slovencev, in sicer 12. aprila t. l. Pouk se je pričel 2. maja in je vsako soboto od 13,15 do 15,15 v sobi, ki so jo dali na razpolago č. gg. patri iz

Vsak teden ena

ZDRAVICA SLOVENCEV

Anton Martin Slomšek

Sloven'c Slovenca vabi: Če se ti pit' ne gabi, tak pridi v gor'co k nam, smo dobre volje tam.

Bomo eno zapeli, da bomo prav veseli. Vsa žalost naj neha, kjer vince je doma!

Visoke so gorice in žlahtne so trtice, ki pri nas rastejo in vince dajejo.

Vinograd obdelvati Sloven'c vsak mora znati, kdor delal prav ne bo, naj pije le vodo!

Tud' trte se solzijo, preden vince rodijo; naj tudi se poti, kdor vince pi' želi.

Po pameti ga pijmo, da pamet ne zgubimo; kak' grdo bi pač b'lo ne znati kam domo!

Kdor vince prav zavživa, veselje v srce vliva; če srce dobri ni, ga vince le skazi!

Zdaj kupice nalijmo, na zdravje tvoje pijmo, ki si povabil nas, da nam je kratek čas!

Napij še ti zdravico za družbe veselico! Če prazen bo bokal, boš pa za druž'ga dal!

Munra v ulici 25 de Mayo 5570 v Carapachayu.

Tečaj vodi g. Aleksander Pirc, verouk pa poučuje č. g. Albin Avguštin. Vpisanih je 20 otrok, in sicer 7 dečkov in 13 deklic.

Nižji oddelek sestavljajo: Bonin Peter, Gričar Brigita, Korošec Marija, Pengov Marija, Pirc Lučka in Monika, Šenk Marija, Vrečič Marija in Terezija ter Janez Znidar.

Višji oddelek za obiskujejo: Aljančič Ana Marija, Amon Peter, Pengov Peter, Pirc Mojca in Metka, Korošec Franc, Sušnik Marija, Šenk Franc in Marijan ter Terezija.

SLOVENC PO SVETU

USA

Baragov dom v Clevelandu je za ključek sezone priredil izlet v okolico mesta. Dom služi v polni meri svojemu namenu. Tako sta bila doslej v njem že dva kuharska tečaja za dekleta, sedaj je v njem tečaj za ročna dela, pozneje bo tečaj za šivanje, pevski društvi Korotan in Slavček imata v domu večkrat na teden pevske vaje, plesna skupina društva Kres pa vaje za plesne nastope. Tudi za telesno vzgojo je v domu vedno prostor na razpolago ter imajo fantje in dekleta v njem dvakrat tedensko telovadbo. Slovenski oder pa v domu pripravlja uprizoritve raznih iger. Tam so še tudi prosvetni ter filmski večeri in v domu je rojakom na razpolago celotna knjižnica. Stalno se prostorov v domu poslužujejo tudi razna kulturna društva slovenskih novonaseljencev za seje.

Pismo iz Mendoze

Dva večja dogodka iz življenja mendoške slovenske skupine sta bila v zadnjem času tako pomembna, da ne smeta kar tiho v pozabo.

Praznik sv. Roze Limanske je prišel med nami že kar v tradicijo. Vsako leto pohiti na ta dan naš pevski zbor v kraj, ki nosi ime svetnice in v katerem že lepo vrsto let župnikuje naš rojak g. Ivan Tomažič. Prav radi napravijo naši pevci vsako leto ta izlet, ker ponese spet košček naše domačnosti g. župniku, ki živi povsem osamljen v Sv. Rozi, daleč proč od vsega slovenskega življa. S petjem pa tudi res mnogo prispeva k slovesnosti praznika, h kateri se poleg bližnjih in daljnih okoličanov zberejo tudi predstavniki najvišjih cerkvenih in svetnih oblasti iz Mendoze.

Letos smo bili pevci kar dobro zaposleni skozi ves dan. Nobeno leto pa nas "mendoška Zofija" še ni tako namočila kot letos. Prav pošteno je bilo, ko smo se vozili iz Mendoze. Ko smo prispeli s posebnim avtobusom do Sv. Roze, smo kar kmalu odšli v cerkev na kor, odkoder so po zvočniku prenašali naše petje. Zapeli smo nekaj nabožnih psmi, nato pa sodelovali ob desetih pri ljudski zborni maši z latinskimi odgovori in tukajšnjimi domačimi pesmimi — po

novih predpisih argentinskega episkopata. Sledila je ob 11. uri slovesna petja maša, ki ji je prisostvoval tudi guverner z županom iz Sv. Roze in spremstvom.

Ker g. župnik nima lastnega gospodinjstva, smo si obed kar s sabo pripeljali; za presušena grla pa je g. župnik poskrbel s pristno kapljico "case-ro" iz Sv. Roze. Po kosilu smo zopet na koro s petjem pričakali škofa, ki se je tedaj pripeljal iz Mendoze. Zapeli smo pred birmovanjem in za sklep, po procesiji smo pa kot dopoldne sodelovali pri škofovi maši. Škof je nato odšel na kratek obisk v župnišče, mi pa smo se zbrali na dvorišču pred vrati ter mu zapeli nekaj naših pesmi. Kot vselej, je tudi tokrat ves nasmejan prišel k nam in prinesel polno kupico, drugo pa je g. župnik dal pevovodji ravnateljju M. Bajuku, da sta trečila in izpraznila. Škof je dejal: "Vse, kar pojdete, je lepo, zelo lepo. Vendar pa me je v zadnjem času ponovno do srca ganila neka vaša pesem, v kateri ima ženski glas posebno vlogo. Seveda ne razumem besedila, a vtis imam, da mora biti neka prošnja". Spogledali smo se, pevovodja je pa kar namah intoniral. Zapeli smo Gruberjevo "Marija pomagaj" s sopranskim solom. Pogodili smo, bila je prava, škofu

so se oči orosile, g. župniku pa kar omčile.

Ko smo se vračali pod noč v Mendozo, so se dvigali težki oblaki že nad Korčuljere, ki so nas pozdravljale vse zanesne, kot še nikdar ne, kar pomnimo. Bilo je, kot bi se vozili proti Innsbrucku ali pod naše Karavanke...

Slomškova proslava. Prvo nedeljo v septembru smo pa imeli doma velik praznik. Pridružili smo se v duhu rojakom, ki so na ta dan doma po vsej lavantinski škofiji praznovali stoletnico prenosa sedeža svoje škofije v Maribor. Pripravili smo Slomškovo proslavo. Pa je bil to dvakrat velik praznik za Mendozo. Privrkat smo se namreč zbrali mendoški Slovenci na skupno prireditev v novem Slovenskem domu. Naš društveni Glasnik nam je za ta pomembni dogodek povsem pravilno napisal: "Ni zgolj naključje, da bo naša prva prireditev pod novim krovom lastnega doma prav za Slomškovo proslavo. Je velika pomembnost v tem: kar namig božje Previdnosti — bi si človek skoraj upal reči!" Kakor je namreč Slomšek svojim rojakom zaklical: "Ne pozabite, da ste sinovi matere Slave! Naj vam bo drago materinsko blago: sveta vera in pa materina beseda!" prav tako je tudi naš novi dom v Mendozi zraščel iz globokega spoznanja in plemenit

te želje, da bi pod to našo streho mlada slovenska generacija prišla do globokega verskega prepričanja, ki naj bi ji bilo "luč", in se ogrela v topli ljubezni za materino besedo, ki naj bi ji bila "ključ" do njenega življenjskega cilja.

Proslavi je bila posvečena že dopoldanska slovenska maša s pomembno pridigo in skupnim obhajilom. Popoldanski spored pa je obsegal tri dele. Po uvodni besedi prof. B. Bajuka je naša najmlajša deca pokazala, kaj ve o svetniškem škofu Slomšku. Na novem odru je bila učna ura slovenskega tečaja, med katero sta ob navzočnosti nabito polne dvorane, naši učiteljici Lenčka Božnar in Cvetka Grintal spraševali po vrsti vse otroke o Slomšku, njegovem življenju in zaslugah. Otroci so tudi posamič in v zboru deklamirali njegove najbolj poznane in pomembne otroške pesmi.

Po končani "skušnji" so otroci izročili g. katehetu J. Hornu duhovni šopek, ki so ga v juliju in avgustu z vso vneto zbirali in poklonili "škofu Slomšku" z namenom, da bi Marija, Kraljica in Mati slovenskega naroda, z Brezij in s Ptujске gore na njegovo priprošeno obvarovala vsega hudega slovensko deco v domovini." 41 otrok je v tem času opravilo: 312 maš, 229 obhajil, 166 obi-

skov Najsvetejšega, 890 Očenašev. 864 Zdravamarj in 412 žrtvic.

Sledila je razdelitev šolskih izkazov za prvo šolsko obdobje. Vsak otrok je dobil v spomin Slomškovo čitanko s posvetilom šolskega vodstva. Posebno prenečenje pa so bile zanje tudi podobice škofa Slomška, ki jih je — kot jim je bilo pred razdelitvijo spričeval sporočeno — sam Gorjančev Pavlek, ki ga letos prebira v tečaju, prejšnjo noč prinesel v svojem letečem krožniku v Mendozo naravnost iz Slomškovega Maribora.

V drugem delu so dijaki recitali najlepše Slomškove besede o ljubezni do domovine, o materinem jeziku, o slavi rajnim rodoljubom in o lepem petju. Ta zadnji odlomek pa je bil tudi že uvod v tretji del proslave, k petju Slomškovih pesmi. Najprej so otroci zapeli Najboljši vince in Mlado jagnje. Nato pa je nastopil zbor pod vodstvom ravn. M. Bajuka s pesmimi: Veselja dom, Slovence Slovenca vabi, En hribček bom kupil (mesani zbor), Predica, Svetlo sonce se je skrilo (ženski zbor), Večernica in Lahko noč (meš. zbor).

Proslava je vsestransko dosegla zadovoljiv uspeh in bo kot krstna prireditev v našem novem Slovenskem domu častno pričevala kroniko slovenskega življa pod novim domačim krovom.

Bb.

Kako se reče

Jetna pasteta, ne pašeta. To napa-ko so napravili v tiskarni. Včasih je na-robe tudi kakšna vejica, a na take po-mote redno ne bom opozarjal, ker je do-sti drugih važnejših stvari. Naš pravo-pis je tako zapleten, da zna prav posta-viti vejico samo tisti (ne: oni), ki po-polnoma obvlada slovnico.

Lep fant, lepi fant. V narečju: en lep fant, ta lep fant. Špansko: un lindo mu-chacho, el lindo muchacho. Tu imamo nedoločno in določno obliko pridevnika. To je precej težko poglavje, zato je prav, da se ga lotimo.

Vsakdo lahko sam ugotovi, da rabi-mo določno obliko, kadar govorimo o določeni, že znani osebi ali stvari. V dvo-mu si pomagamo z narečjem ali celo s španščino, če jo dovolj znamo. Še en pripomoček: Lep fant — kakšen fant? Lepi fant — kateri fant? Kakšen? — nedoločna oblika, kateri? — določna oblika.

Lahko smo zadovoljni, da ima določ-na oblika posebno obrazilo (—i) le v imenovalniku moškega spola in v tožil-niku, kadar je enak prvemu sklonu. Za pojasnilo dva primera: Kje je tisti sivi oblak? Vidiš sivi oblak?

Še ena ugodna ugotovitev: bratov, stricov, sestrin. Božji, nadaljnji, sloven-ski, beraški, pridnejši, najpridnejši. Svo-jilni, pridevniki na —ov, —ev, in —in imajo samo nedoločno obliko, pridevniki na —ji, —nji, —ski, —ški in vsi neopi-sani primerniki in presežniki ter pravi, obči, sleherni in rajni pa poznajo samo določno obliko.

Velik, velika, veliko. Določna oblika! véliki, vélíka, vélíko (v dolenskem na-rečju: ta velk, ta velka, ta velku). Maj-hen, majhna, majhno — mali, mala, ma-la ("ta mal", "ta mala", "ta malu"). Te posebnosti si moramo dobro zapomniti, ker se ravno tu največkrat motimo.

Porro ladrador nunca buen mordedor. Pes, ki ne laja, globoko zobé zasaja.

Naš dom v San Justu

vabi vse prijatelje na proslavo

3. OBLETNICE BLAGOSLAVITVE

društvenih prostorov, ki bo dne 11. oktobra 1959 z naslednjim sporedom:

Ob 8.00 h: sv. maša za umrle Slovence iz San Justa (v farni cerkvi).

Ob 9.30 h: dviganje zastave — pozdrav — nastop pevskega zbora — odbojka — namizni tenis in tekmovanje kegljačev — postavljanje skavtskega taborišča.

Ob 12.00 h: kosilo.

Ob 15.00 h: nastop otrok šolskega tečaja F. Balantič in igrice skavtov.

Ob 19.00 h: prisega skavtov in taborjenje pri skavtskem ognju.

Sledi prosta zabava — srečolov — strelišče.

Za dobro pijačo in jestvine preskrbljeno.

Slovenska kulturna akcija

Sobota 10. oktobra 1959 ob 21 uri v dvorani Katoliške univerze v Buenos Airesu (Instituto Superior de Cultura Religiosa) Rodriguez Peña 1054

KONCERT

1. del: pianistka ANČICA KRALJ

(skladbe Granadosa, Albéniza, Ginastere, Debussyja, Rahmaninova)

2. del: baritonist BOŽO FINK, kvartet in tercet FINKOVH

(skladbe Gallusa, Geržiniča, Schuberta, Debussyja, Schumanna, Paribenija, Adamiča in slovenske narodne v Geržiničevi priredbi).

Pri klavirju A. Geržinič.

Stopnice v predprodaji v Dušnopastirski pisarni v Slov. hiši in pri blagajni eno uro pred koncertom.

Tudi letos vabi Vincencijeva konferenca pri Slovenskem dušnem pastirstvu v Buenos Airesu na svoj

III. DOBRODELNI DAN

ki bo v nedeljo, 4. oktobra v Slovenski hiši, Ramón Falcón, Capital.

Vzbudi naj med rojaki še večje zanimanje za brate in sestre v stiski in jih opozori na dolžnost dejavne ljubezni do bližnjega.

Dopoldne ob 9.30 bo sv. maša za dobrotnike in podpirance Vincencijeve konference.

Odpoldne kosilo. Na razpologo bodo okusne krvavice.

Popoldne ob 16.30 nastop naših otrok: igrice, petje in šaljivi prizori.

Vse popoldne: srečolov ter vesela družabnost pri obilo založenih mizah in prvovrstni pijači (Mendoza in Rioja).

Prosimo vse prijatelje Vincencijeve konference, da prispevajo dobrotke za srečolov, gospe in dekleta pa še posebej, da kot pretekla leta podprejo uspeh prireditve z obilo peciva.

XIII. redni občni zbor Društva Slovencev v Buenos Airesu

sklicuje odbor Društva Slovencev na nedeljo 25. oktobra 1959 ob pol enajstih dopoldne v dvorani Slovenske hiše na Ramón Falcón 4158, Cap. Fed.

Dnevni red občnega zbora bo naslednji:

1. Overitev in odobritev zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Poročila odbornikov.
3. Razgovor o poročilih odbornikov.
4. Poročilo nadzornega odbora.
5. Volitve: odbora, nadzornega odbora, predsednika razsodišča.
6. Predlogi.
7. Slučajnosti.

Odbor vljudno vabi vse članice in člane, da se občnega zbora točno in zanesljivo udeležijo. Če ob napovedani uri občnega zbora ni zadostne udeležbe članov, bo občni zbor pol ure pozneje ob vsaki udeležbi.

Člani, ki stanujejo zunaj Velikega Buenos Airesa, morejo pooblastiti katerega koli člana Društva Slovencev, da jih na občnem zboru zastopa z vsemi pravicami. To pooblastilo velja za vsa glasovanja in za vsa dejanja ter pravice, ki jih imajo člani na občnem zboru.

Brez ozira na stalno bivališče pa morejo v zgornjem smislu pooblastiti tudi člani, ki so zadržani zaradi bolezní ali službe.

Prav tako morejo po pooblaščenih biti zastopani na občnem zboru rodbinski člani po svojih poglavarjih (mož lahko zastopa ženo in otroke) ali pa rodbinski poglavarji po svojih rodbinskih članih (sinovi in hčere lahko zastopajo očeta in mater).

Član, ki želi biti zastopan na občnem zboru po pooblaščenju, mora tega pismeno pooblastiti in pismeno pooblastilo poslati tajništvu Društva Slovencev najkasneje tri dni pred občnim zborom; v primeru bolezní in službene zadržanosti pa je dovoljeno predložiti pooblastilo pol ure pred občnim zborom društvu tajniku.

Samostojne predloge za občni zbor je treba poslati Društvu Slovencev vključno do 11. oktobra 1959.

Buenos Aires, dne 5. septembra 1959.

Pred občnim zborom bo ob 9.30 dopoldne v kapeli Slovenske hiše skupna slovenska maša. Tako je vsem udeležencem občnega zbora omogočena udeležba pri sv. maši.

PO ŠPORTNEM SVETU

V Kranju se je 25. avgusta pričelo 15. državno plavalno tekmovanje posameznikov. Po poročilih ni bilo posebnih prese- nečenj, vendar nimamo še podatkov o tekmah. Letošnji najboljši časi jugoslo- vanskih plavalcev pa so: 100 m prosto: Kočmur 57,8; 400 m prosto Kičović 4: 44,0; 1500 m prosto Brinovec 19:26,2; 200 m prsno Perišić 2:47,1; 200 metulj- ček Sabolič 2:35,6; 100 m hrbtno: Dor- čič 1:05,8; 4x200 prosto Triglav (Kranj) 9:36,0; 4x100 mešano Primorje (Reka) 4:45,0. Vsi ti rezultati so bili postavlje- ni pred državnim prvenstvom in so pre- cej pod državnimi rekordi.

Na meddržavnem lakoatletskem dvo- boju med Francijo in Jugoslavijo, ki je bilo v Beogradu, so zmagali med moški- mi Francozi s 114,5:95,5; med damami pa Jugoslavlja s 54:52. Na tekmovanju so izenačili domači en rekord in postavi- li tri nove, Francozi pa so postavili en višek; Slovenec Hafner, ki je zmagal na 3000 m ovire s časom 8:58,4, je posta- vil nov slovenski rekord. Nov francoski rekord in enega najboljših časov na 200 m je postavil Seye, črnc iz Dakarja, 20,8. Jugoslovan Majtan pa je preskočil v višino 2 m.

Pred štirinajstimi dnevi se je pričelo italijansko nogometno prvenstvo. Pre- sečenje je pripravila Alessandria z zmago nad drž. prvakom Milanom s 3:1.

Drugo kolo španskega nogometnega prvenstva je tudi pripravilo preseneče- nje prvaku Barceloni in evropskemu prvaku Real Madridu. Klub Elche, ki je leta 1957 igral še v tretji ligi, je pre- magal Barcelono z 2:1, z istim rezulta- tom pa je Valencia porazila Real Ma- drid.

OBVESTILA

10. kulturni večer SKA bo v petek 9. oktobra ob 7.30 uri v dvorani Sloven- ske hiše na Ramón Falcón 4158. Pre- daval bo prof. Milan Volovšek o Pablu Picassu, najpomembnejšem modernem slikarju. Predavanje bodo spremljale skloptične slike.

11. kulturna prireditev letošnje sezone SKA bo koncert gđ. Ančice Kralj in kvartet Finkovih v soboto 10. oktobra t. l. ob 9h v dvorani tukajšnje katoliške uni- verze (Instituto de Cultura Religiosa

NAROČAJTE IN ŠIRITE SVOBODNO SLOVENIJO

PRO DAM BAR IN RESTAVRACIJO

v mestu Cordoba, zraven glavnega mestnega trga "Mercado del Abasto". Bar in restavracija sta dobro upelja- na ter jo lastnik prodaja zaradi utru- jenosti. — V gotovini treba plačati \$ 300.000, ostanek pa po dogovoru.

Obrniti se na Djenko Franin Bajada Santa Rosa 200, CORDOBA T. E. 33-584

PAKETE ZA BOŽIČ

z znatno znižanimi cenami najbolje in najceneje pošilja

JADRAN PAK

Charcas 769 (Hotel Pacifico) T. E. 31-8788, dnevno od 15. do 19. ure, ob sobotah od 11. do 13. ure. Pismena naročila, giro postal ali bančne čeke pošiljajte na ZDENKA KALEČAK, Casilla de Correo 340, Buenos Aires.

Za moko, mast, olje, riž, testenine in čokolado ni carine. Vse to je mo- goče pošiljati v neomejenih količi- nah. Za kavo lahko plačate carino. V domovino pošiljam tudi denar. — Zahtevajte cenik.

JAVNI NOTAR Francisco Raul Cascante

Escribano Público Uruguay 387 T. E. 40-1605 Buenos Aires

Pred nakupom se posvetujte pri

Lojzetu Novaku

Izključno zastopstvo

BUMAR S.R.L.

Avda de MAYO 302. T. E. 658-7083

Velika izbira hladilnikov, pralnih strojev, šivalnih strojev, plinskih šte- dilnikov, TV aparatov ter drugih potrebščin za dom, vse najboljših znamk. Cene ugodne, tudi možnost dolgoročnega odplačevanja do dveh let. Nudim tudi dobra motorna kole- sa. Svetujem nakup električnih hla- dilnikov že sedaj, kajti po leti bodo dražji. Kličite po telefonu, zglosite se osebo v trgovini. Pridem tudi na dom.

Superior), Rodriguez Peña 1054, Capital Federal.

Dohod na koncertni večer Slov. kult. akcije, ki bo v soboto dne 10. oktobra ob 21 uri v dvorani na Rodriguez Peña 1054 je: ali vogal Callao-Cordoba in potem dve kvadri peš ali pa vogal Callao-Santa Fe in eno kvadro peš. Najbližja podzem- ska postaja je Callao na progi Florida-Palermo.

Študijski dan Slov. kat. akad. stare- šinstva bo v nedeljo dne 18. oktobra v prostorih pri čč. šolskih sestrah na Pa- ternalu; začetek ob 9.30 s sv. mašo. Opoldne bo tam skupno kosilo.

Dekleta, ki ste pripravljene sodelovati pri prostih vajah na mladinski prireditvi in za vežbanje v odbojki, ste prsično vabljeni vsako soboto na Pristavo. Vaje bodo točno od 15.30 do 18 ure; v San Justo v Našem domu ob nedeljah po slo- venski maši; v San Martinu pa ob pet- kih od 15 do 18 ure.

Starše deklet vljudno naprošamo naj puste svoje hčere v slovensko deklško družbo. Zahtevajo pa naj tudi, da so ob določenih uri doma, kajti konec vaj bo vsakokrat točno ob 18.

Marijino oznanjenje. Da proslavi praz- nik Kristusa Kralja, bo gledališki odsek Kulturne akcije v dneh 24. in 25. oktobra v dvorani poslopja Circulo Obreros Ca- tolicos (Junin 1063, ob avenidi Santa Fe) predvajal v režiji Nikolaja Jeločni-

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Milos Stare

Redactor: José Kroselj

Redacción y Administración:

Ramón Falcón 4158, Buenos Aires Argentina

CORREO ARGENTINO Central B	FRANQUEO PAGADO Concesión Nº 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión Nº 3824
	Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 613.742

Naročnina Svobodne Slovenije za leto 1959 za Argentino \$ 240.—.

ka sloviti "misterij v štirih dejanjih z uvodno sliko" Marijino oznanjenje. Av- torja Paula Claudela je Pij XII. imeno- val genija našega stoletja. V "Marijinem oznanjenju" se sredi srednjeveškega vaškega življenja bore človeška nemoč in sebičnost, plitvost in ustvarjalni za- gon, zloba in svetost, očarljivost zemlje in čudeži neba. Drama je izredno delo, polno sil strasti in milosti in poezije.

Naša ljuba hči in sestra

gospa Mojca Kranjc, roj. Marolt

je dne 14. septembra t. l. nepričakovano umrla, stara komaj 27 let. Pokopali so jo 16. septembra t. l. na pokopališču v Sindelfingenu, Nemčija.

Fani in Marijan Marolt, starši;
Polonca Makek, sestra, Primož Marolt, brat;

V Sindelfingenu mož in trije otroci,,
v Ljubljani brat in ostali sorodniki.

Bs. Aires, 22. septembra 1959.

Vsem prijateljem in znancem naznanjamo žalostno novico, da nas je dne 8. septembra 1959 zapustila v 64. letu starosti, po kratki, a hudi bo- lezni, žena in mati

ga. Amalija Pišek, roj. Selevšek

Pogreb drage pokojnice je bil 10. septembra 1959 na pokopališču Mirogoj v Zagrebu.

Pokojno ženo in mater priporočamo v molitev in blag spomin.

Žalujemoči

mož Anton, sin Anton in snaha Anica

Bs. Aires, Zagreb, Radeče, Stari trg, Sarajevo.

Prijateljem in znancem sporočava, da naju je 27. septembra 1959 za vedno zapustila ljuba žena in mamica

Pavla Škodnik, roj. Štokelj

Na zadnji poti smo jo spremili 28. t. m. na pokopališče Čakarita. Č. g. Stanku Škrbetu in vsem, ki so nama v teh težkih trenutkih stali ob strani, Bog povrni.

Žalujemoča

Mož Robert in sin Bogdan

Hurlingham - Buenos Aires, 28. septembra 1959.

UMRLA NAM JE 5. SEPTEMBRA 1959 V 76.

LETU STAROSTI NAŠA DOBRA, SKRBNA MAMA

gospa

MARIJA ŠURLA, roj. ZUPANČIČ

K ZADNJEMU POČITKU SO JO POLOŽILI NA FARNO POKOPALIŠČE V VAVTI VASI

Straža pri Novem mestu, Novo mesto — Bagheria (Italia) — San Martin de los Andes (Argentina)

Žalujemoči otroci

Vladimir, Marija, por. Ajdič, Valči, por. Gagliano, Almica, por. Bradač